

JAHIKOERTE JAHIOMADUSTE KINDLAKSTEGEMINE

NUGISELE JAHIKATSE EESKIRI

Kinnitatud EKL JKK eestseisuse koosolekul 22.04.2024

Kinnitatud EKL Volikogu koosolekul 06.06.2024

Kehtib alates kinnitamise hetkest

Mõisted: Eesti Kennelliit (lühend EKL)
EKL Jahikoerte Kogu (lühend EKL JKK)
Rahvusvaheline Künoloogiline Föderatsioon (Fédération Cynologique Internationale) (lühend FCI)

1. Eesmärk

1.1. Jahikoerte jahiomaduste kindlakstegemise jahikatse (edaspidi katse) nugise leidmisel eesmärk on hinnata jahikoerte tööomadusi ning selgitada välja nugise jahiks kõlbulikud jahikoerad.

2. Katse korraldamise tingimused

2.1. Katse korraldamisel lähtutakse käesolevas juhendis reguleerimata küsimustes EKL Jahikatsete üldeeskirjast ja muudest kehtivatest EKL dokumentidest.

2.2. Katset saab korraldada jahialadel ajal, kus jahikoeraga jahialal viibimine on jahieeskirjadega lubatud.

2.3. Koeri katsetatakse nugise leidmiseks musta ja valge maaga spetsiaalselt nimetatud ulukile.

2.4. Katset võib hinnata EKL-i poolt kinnitatud antud jahikatse hindamispädevusega jahikatse kohtunik (edaspidi kohtunik) või mõne muu FCI liikmesriigi poolt nugise jahikatse kohtunik.

2.5. Katset hindav kohtunik võib kasutada abilisi. Katse ajal võib kohtunikuga koos viibida koerajuht, abilised ja kuni kaks harjutuskohtunikku.

2.6. Katse ajal peab koer olema lõastatud enne ja pärast oma sooritust. Katse ajal võib kohtunik kasutada koera jälgimiseks erinevaid seadmeid.

2.7. Katsele pääsemise järjekord loositakse kohapeal.

2.8. Katset ei korraldata:

- kui õhutemperatuur on alla – 20 kraadi;
- kui õhutemperatuur on üle 20 kraadi;
- pikaajalise tugeva vihmajärgu korral;

- kui tuule tugevus on üle 15 m/s;
- kui lumekatte paksus on üle 25 cm.

3. Osalemisõigus ja selle piiramine

3.1. Katsel saavad osaleda Eestis nügise jahiks lubatud jahikoerad, kes on registreeritud FCI liikmesriigi või FCI poolt tunnustatud mitteliikmesriigi tõuregistris või selle lisas (eriregistris).

3.2. Katsele lubatakse koerad, kes on katsele registreeritud EKL JKK ja katse korraldaja poolt sätestatud korras.

3.3. Koer võib samal katse teha vaid ühe katsesoorituse.

3.4. Kohtunik võib katkestada koerajuhi töö, kui koerajuht ei jälgi talle antud juhiseid või käitub hea tava vastaselt.

3.5. Katsel ei või osaleda:

- haige koer;
- indlev koer;
- tiine koer kolmkümmend (30) päeva enne oodatavat poegimist ja nelikümmend kaks (42) päeva pärast poegimist;
- inimese suhtes agressiivselt käituv koer;
- koer, kellel ei ole täidetud EKL vaktsineerimisnõuded;
- noorem kui üheksa (9) kuu vanune koer;
- kiibistamata/tätoveerimata koer.

4. Katse läbiviimine

4.1. Enne katsel osalemist kontrollitakse koera paugukartlikkust. Lasu sooritamiseks kasutatakse siledaraudset jahirelva. Kontrollitavad koerad paigutatakse minimaalselt 25 meetri kaugusele lasu sooritajast. Samaaegselt katsel viibivate koerte paugukartlikkuse kontrollimise tingimused peavad olema võimalikult sarnased. Paugukartlikke koeri katsele ei lubata.

4.2. Koeri katsetatakse ükshaaval.

4.3. Kohtuniku korralduse peale vabastab koerajuht koera nügise leidmiseks (edaspidi otsing) ja võib anda koerale otsimise alustamiseks ergutavaid käsklusi.

4.4. Otsinguks antakse koerale aega üks tund. Kui koer ei ole leidnud ulukit ja kohtunik on veendunud, et otsitaval alal uluk puudub on võimalik otsinguala muuta ja pikendada otsingu aega.

4.5. Kohtunik ja koerajuht järgnevad koerale. Koerajuht ja kohtuniku abilised järgivad tegutsemisel kohtuniku korraldusi.

4.6. Uluki avastamiseks antakse koerajuhile aega 15 minutit haukumiskohale jõudmise hetkest alates. Koerajuhil on keelatud koera ära kutsuda pärast minutist haukumist.

4.7. Koera töö katkestatakse ja katsetamine lõpetatakse, kui koer :

4.7.1. ei lähe otsingule 15 minuti jooksul;

4.7.2. ei leia ulukit ettenähtud aja jooksul;

4.7.3. kui koer haugub kolmel korral ja ulukit ei avastata;

4.7.4. lõpetab ulukile töö ja pöördub tagasi koerajuhi juurde;

4.8. Koera tekitatud kahju ning koerale tekitatud vigastuste eest vastutab koeraomanik.

4.9. Koeral peab olema kogu katse ajal sama koerajuht.

4.10. Koerajuhil on õigus katse katkestada ükskõik millisel hetkel koera heaolust lähtuvalt, teavitades sellest koheselt kohtunikku.

5. Katsel tehakse kindlaks ja hinnatakse järgmisi jahiomadusi:

5.1. **Haistmisvõime** – koera võime haistmise, kuulmise ja nägemise abil ulukit otsida ja üles leida.

5.2. **Otsingu kiirus** – koera liikumise kiirus ümbrust läbi otsides.

5.3. **Otsingu õigsus** – otsingu ulatus ja põhjalikkus. Jahiala valik ja puu otsas oleva uluki kindlakstegemise viis.

5.4. **Hääl** – määratakse kindlaks selle tugevus, kõlavus, kuuldavus ja tämber.

5.5. **Haukumisviis** – koera käitumine leitud ulukit haukudes.

5.6. **Uluki jälitamine** – eemalduva, maas edasijooksva või mööda puu latvu edasi liikuva uluki jälitamine.

5.7. **Visadus** – koera järjekindlus uluki haukumisel, jälitamisel või kaotatud uluki uuesti ülesotsimisel.

5.8. **Kuulekus** – koerajuhi käskluste ja signaalide täpne kuulekas täitmine.

5.9. **Suhtumine kütitud ulukisse** – koer ei tohi kütitud ulukit muljuda, puruks rebida ega ära süüa.

6. Koera töö hindamise maksimumpunktid:

Hinnatav omadus	Maksimumpunktid
HAISTMISVÕIME	30
OTSINGU KIIRUS	10
OTSINGU ÕIGSUS	10
HÄÄL	5
HAUKUMISVIIS	10

ULUKI JÄLITAMINE	15
VISADUS	10
KUULEKUS	5
SUHTUMINE KÜTITUD ULUKISSE	5
KOKKU	100

7. Järgu saamiseks vajalikud miinimumpunkti summad:

Hinnatav omadus	I järk	II järk	III järk
ÜLDHINNE VÄHEMALT	80	70	60
sellest:			
haistmisvõime	26	23	20
uluki jälitamine	13	11	8
suhtumine kütitud ulukisse	4	4	3

8. Orienteeruv hindamiskaala ja punktide alandamine:

Nõuded kõrgemate punktide saamiseks	Kõrgeim punktisumma	Punkte vähendavad puudused	Orienteeruv mahaarvamine kõrgeimast punktisummast
<u>1. Haistmisvõime</u> Koera haistamine, kuulmine ja nägemine määratakse kindlaks koera katsetamise jooksul tema avastatud uluki asukohale osutamise järgi	30	Haugub kaugemal kui 5 - 10 meetrit ulukist asuvasse puusse. Haugub kaugemal kui 10 meetrit ulukist asuvasse puusse.	4 – 5 7 - 8
<u>2. Otsingu kiirus</u> Nõutav on otsimise kiirus, tööle ettenähtud allüüri kohaselt	10	Traavides. Traav vaheldub aeglase traaviga. Aeglaselt traavides. Sammu käies.	1 - 3 4 - 5 5 – 6 6 - 7
<u>3. Otsingu õigsus</u>		Jätab vahele alad, kus uluk võiks paikneda.	1 - 5

<p>Koer otsib mõlemal pool koerajuhi liikumise suunda haukumise kuuldavuse ulatuses. Tüüpilised uluki paiknemise kohad otsib koer põhjalikult läbi, mitteisloomulikest kohtadest läheb aga peatumata läbi</p>	<p>10</p>	<p>Teeb pikki peatusi uluki paiknemisele mitteisloomulikes kohtades, kusjuures seal puudub ka teiste ulukite jälgi.</p> <p>Sagedased haukumised ulukit leidmata.</p> <p>Otsing on sirgjooneline.</p>	<p>1 - 5</p> <p>3 - 5</p> <p>5 - 7</p>
<p><u>4. Hääl</u></p> <p>Tõule omane, tugev, kõlav, kaugele kostev</p>	<p>5</p>	<p>Kähe.</p> <p>Nõrk.</p> <p>Tõule mitteomane.</p>	<p>2</p> <p>3</p> <p>4</p>
<p><u>5. Haukumisviis</u></p> <p>Ulukit haukudes koer:</p> <p>a) valib kõige sobivama koha uluki ja tema ümberpaiknemise jälgimiseks;</p> <p>b) haugub kuni koerajuhi juurdetulekuni tihti;</p> <p>c) ei hüppa vastu puud ega näri oksti</p>	<p>10</p>	<p>Haugub ulukit ainult puutüve vahetus läheduses.</p> <p>Koerajuhi saabudes ei lähe puu vastasküljele.</p> <p>Haugub ulukit sagedaste pausidega.</p> <p>Hüppab vastu puud, kraabib puud ja närib oksti.</p> <p>Katkestab pideva haukumise ja teeb suuri kontrollringe.</p>	<p>1 - 3</p> <p>1 - 3</p> <p>1 - 4</p> <p>3 - 7</p> <p>4 - 7</p>
<p><u>6. Uluki jälitamine</u></p> <p>Koer jälitab iseseisvalt pärast haukumist edasiliikunud ulukit rasketes oludes vähemalt 60 meetrit, kergetes oludes</p>	<p>15</p>	<p>Jälitab ulukit iseseisvalt ja väga hästi, kuid ainult kergetes oludes.</p> <p>Vahetevahel ei märgi täpselt ära</p>	<p>1 - 2</p>

<p>vähemalt 100 meetrit ja näitab täpselt ära puu, kuhu uluk jäi pidama</p>		<p>ümberpaiknenud uluki asukohta ja kaotab ta, kuid parandab vea isesiesvalt.</p> <p>Vahetevahel kaotab uluki, kuid koerajuht juhib ta uuesti ulukile.</p> <p>Ei jälita ulukit.</p>	<p>3 – 4</p> <p>5 – 7</p> <p>10 - 15</p>
<p>7. Visadus</p> <p>Koer haugub leitud ulukit koerajuhi kohalejõudmiseni, kohalt lahkunud ulukit jälitab visalt ega lõpeta kaotatud uluki otsimist ilma koerajuhi käsuta</p>	<p>10</p>	<p>Lõpetab jälitamise, ei otsi kaotatud ulukit üles, alustab uue uluki otsimist või tuleb koerajuhi juurde.</p> <p>Katkestab uluki haukumise mitmel korral enne koerajuhi kohalejõudmist.</p>	<p>1 - 6</p> <p>1 -8</p>
<p>8. Kuulekus</p> <p>Koer täidab meelsasti koerajuhi käsklusi</p>	<p>5</p>	<p>Ilmub koerajuhi kutse peale halvasti.</p> <p>Ei täida edukaks jahiks vajaikke käsklusi küllalt täpselt.</p> <p>Ei ilmu koerajuhi kutsele.</p> <p>Täidab käsklusi ainult kordamisel.</p> <p>Ei pea kinni koerajuhi liikumise suunast, vaatamata viimase poolt antavatele signaalidele.</p> <p>Võtnud uluki suhu, jookseb eemale ega tule</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>Kuni 3</p> <p>2 - 3</p>

		käskluseeta koerajuhi juurde, jätab uluki maha.	
9. Suhtumine kütitud ulukisse		Hammustab uluki pea katki, kuid naha jätab terveks.	1 - 2
Koer peab iseseisvalt ilma koerajuhi käskluse või signaalita uluki nahka vigastamatta hammustama ja siis maha panema	5	Muljub ulukit kõvasti, nii et nahale jäävad hambajäljed	2
		Rebib kütitud uluki puruks ja hakkab teda sööma	4 – 5